

DR. RESPERGER ISTVÁN

Az erőszak helye szerepe az Iszlám Állam terrorszervezet tevékenységében

The role and aim of the aggression in the act of the Islamic State terrorist organization

Absztrakt

A tanulmány a muszlimok szent könyvét a Koránt veszi elemzés alá, az erőszak helyét szerepét tárja fel az apokaliptikus terrorszervezet tevékenységében. Az Iszlám Állam létrejötte, okai és gazdasági alapja is a vizsgáldás tárgyát képezi.

Kulcsszavak: iszlám, Iszlám Állam, terror, stratégia, Korán

Abstract

The study analyses the holy book of Muslims, the Koran and explores the role and aim of the aggression in the course of act of apocalyptic terrorist organization. The born, financial base and causes of the Islamic State are also subject to the scrutiny.

Key words: Islam, The Islamic State, terrorism, strategy, the Koran

„Óh muszlimok, siessetek az országotokba! Ez a ti állomotok... Ez a tanácsom hozzátok. Ha kitarotok, meghódíthatjátok Rómát, és Allah akaratából tiétek lesz a világ.”¹

Abu Bakr al-Baghdadi

BEVEZETÉS

2001. szeptember 11-e 08 óra 45 perc az emberiség új időszámításának kezdete, egyben a terrorizmus elleni küzdelem egyik fontos mérföldköve. Az Amerikai Egyesült Államokban

¹ NAPOLEONI, Loretta: Az iszlamista Főnix p. 124.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

1865. április 9-én 15 óra 45 perckor véget ért a polgárháború,² azóta amerikai földön nem érte ilyen súlyos veszteség az USA-t.³ A terrorista cselekmény következtében előtérbe került a terrorizmus, ezen belül a vallási indíttatású terrorizmus, valamint az ellene való küzdelem. Senki sem gondolta volna, hogy 2015-ben ennek a szervezetnek az új szárnyával, az elhíresült apokaliptikus Iszlám Állam (Islamic State – továbbiakban: IÁ) terrorszervezet veszélyezteti a Közel-Kelet érzékeny egyensúlyát egy állam létrehozásával. A világot sokkoló, a teljes információs hadviselés minden területét felhasználó szervezet, a világhálón, annak minden megjelenési felületén villámgyorsan a hírek az érdeklődés középpontjába kerültek.

Egy másik mérföldkő, 2014. július 5-e Moszulban,⁴ ezen a napon lépett első ízben a nyilvánosság elé Abu Bakr al-Baghdadi prédikációjával, az Abbászida kalifák fekete köntösét magára öltve. Erre Irak második legnagyobb városában került sor, ahol minden muszlimok legfőbb vezetőjeként kalifaként jelölte meg magát, aki uralkodni akar ezen a területen. A kalifátus kikiáltásának napján az IÁ propaganda részlege közzétett egy videofelvétel a Szíria és Irak közötti határoszlopok megsemmisítéséről, ezzel is jelezve, hogy a nagyhatalmak által térségre kényszerített békét és a kijelölt határokat felszámolták.⁵ Az első világháború óta senkinek sem sikerült az 1916-ban Skyes-Picot-egyezménnyel rögzített határokat megváltoztatni.

Az IÁ nem csupán egy válságot idézett elő, de maga is egy többrétegű válság eredményeként keletkezett. Az Egyesült Államok hegemoniája 2001. szeptember 11-ig megkérdőjelezhetetlen volt, viszont egyetlen globális nagyhatalomként sem mindenható. Sajnos az USA képtelen volt az Észak-Afrikában és a Közel-Keleten stabilan működő államokat létrehozni. Sem Líbia, Szíria, Afganisztán és Irak sem ezt példázta. A 2010-re olyan világban élünk, ahol nem csupán a legnagyobb hatalmak rendelkeznek a regionális státusz quo-t megváltoztatni képes befolyással, hanem egy nemrég keletkezett terrorszervezet is. Galeković egyetért abban, hogy a kistérség jelenlegi válságának központi problémája a nemzetállami modell válsága. Az államnak ezen térségbeli válsága nem új keletű. Itt az államiság olyan eszmét és formáját kényszerítették az itt élőkre, amely alapvetően idegen volt a térség társadalmi számára, többségében olyan mesterséges képződmények, amelyek soha nem rendelkeztek a valós társadalmi legitimitással. Állampolgáraik lojalitása ma

² Lee tábornok 1865. 04. 09-én Appomattoxnál letette a fegyvert, katonai szempontból ekkor fejeződött be a háború. 1865. 05. 29-én Andrew Johnson elnök kihirdette az amnesztiát, hivatalosan ekkor ért véget a polgárháború. DUPOY, R. E.–DUPOY, Nsari. T.: The Encyklopedy of Military History p. 904.

³ A New-Yorki merénylet áldozatainak száma: 6 807 halott, 2 100 sebesült. A polgárháború legvéresebb ütközetében 1863. július 1-3. között a Pennsylvania állambeli Gettysburgnál a déli haderő, halottakban, sebesültekben és eltűntekben körülbelül 28 ezer katonáját, az északi hadsereg körülbelül 23 ezer embert veszített. 1941. december 07-én Pearl Harbournál 2 403 tengerész, katona és polgári személy esett áldozatul a japánok támadásának. DUPOY, R. E.–DUPOY, N. T.: idézett mű p. 923.

⁴ HERRMAN Rainer: az Iszlám Állam. A világi állam kudarca az arab világban p. 25.

⁵ uo.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

is sokkal inkább kötődik a vallási felekezetekhez tágabb értelmű vallási arab közösségekhez, törzsekhez, családokhoz és klánokhoz.⁶

AZ ISZLÁM ÁLLAM KIALAKULÁSA

A szervezet egyrészt nagyon gyorsan érte el magas létszámát a harcoló katonáit tekintve, másrészt a területi nyeresége is Rommel észak-afrikai sikereihez hasonlóak. Területileg közel 22-25 000 km² tartalma alatt, és ami nagyon fontos a lakossági támogatást is élvezzi, hiszen – csak Irak lakosságának 9 millió fője tartozik a szunnita irányzathoz, akik nagyon háttérbe szorultak a 2003-as iraki megszállás után.

A szervezet létszáma alakulása:

- 2005: 1 000 fő,
- 2006: 1 100 fő,
- 2011: 1 000-2 000 fő,
- 2014: 6 000-10 000 fő,
- 2014: 11 000 fő (6 000 fő Irakban, 3 000-5000 fő Szíriában)
- 2015: 20 000- 31 500 fő⁷

A szervezet az al-Kaida nemzetközi terrorszervezetből vált ki az Abu Musza'b al-Zarqawi vezette Jama' alTawhid wal-Jihad⁸ nevű szervezethez tartozott, majd vált a térség vezető, és sok szervezetnek az „esernyőszervezet” vezetőjévé. Mint korábban az al-Kaida, most vált a „Pares inter Pares” első az egyenlők között terrorista szervezetté, akinek minden nagyobb terrorcsoport hűségesküt tett.⁹

⁶ HERRMAN Rainer: Az Iszlám Állam. A világi állam kudarca az arab világban p. 27.

⁷ Forrás: "Country Reports on Terrorism," United States Department of State, Office of the Coordinator for Counterterrorism, April 2006, retrieved on February 4, 2010 from <http://www.state.gov/documents/organization/65462.pdf>, p. 220.; Tilghman, Andrew, "The myth of AQI," Washington Monthly, October 2007, retrieved January 26, 2010 from <http://www.washingtonmonthly.com/features/2007/0710.tilghman.html>, Country Reports on Terrorism 2011." U.S. Department of State. Published July 31, 2012. <http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2011/195553.htm#ig>. Accessed August 2, 2012., {Zahiyeh, Ehab. "How ISIL became a major force with only a few thousand fighters." June 19, 2014, retrieved June 23, 2014 from <http://america.aljazeera.com/articles/2014/6/19/isil-thousands-fighters.html>}, {{The Economist. "The Islamic State of Iraq and Greater Syria: Two Arab countries fall apart." The Economist. June 13, 2014, retrieved June 23, 2014 from <http://www.economist.com/news/middle-east-and-africa/21604230-extreme-islamist-group-seeks-create-cal>}, {{Yeginsu, Ceylan. "ISIS Draws a Steady Stream of Recruits From Turkey." The New York Times. 15 Sept. 2014. Web. 11 Nov. 2014. <<http://www.nytimes.com/2014/09/16/world/europe/turkey-is-a-steady-source-of-isis-recruits.html>>. }, (Letöltés ideje: 2015. 09. 20.)

⁸ HASIM Ahmed, S.: From Al Kaida affiliate to the rise of the Islamic Caliphate: The evolution of the Islamic State of Iraq and Syria (ISIS) RSIS Nanyang Technological University, 2015. p. 2.

⁹ A nigériai Boko Haram és a szomáliai al Shabaab 2015 márciusában, a líbiai Iszlám Fialatok Shura Tanácsa (Islamic Youth Shura Council) még 2014-ben, az afganisztáni tálibok 2015-ben. Forrás: www.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

AZ ISZLÁM ÁLLAM FELÉPÍTÉSE

A szervezet feje Abu Bakr al-Baghdadi, aki egy sura tanácsot (13 tagú), egy katonai tanácsot (13 tagú), egy hírszerző és felderítő tanácsot vezet. Emellett a másikkal a vallási tanács és az alárendelt vallási rendőrség képezi. Ők, akik a leghatározottabban megőrzik az iszlám alapjait, az ellene vétkezőket a helyszínen kivégzik. Baghdadi önmagát az állam kalifájának nevezi. Kettő helyettese, akik helytartók Irakban és Szíriában, továbbá a megszállt területeken 13 szíriai és iraki tartományt irányító kormányzók, közel 1 000 középvezető irányítja az IÁ lakosságát. Ők 300-2 000 USA dollár havi ellátást kapnak a vezetéstől, melyek járulékokkal egészülnek a harcos feleségének és gyermekeinek számától.¹⁰

Katonai tanácsa, a különböző műveletekért (katonai, gazdasági, adminisztrációs, terror, pénzügyi és információs) felelős, ennek gerincét azok a tisztviselők alkotják, akik a Szaddam Huszein rendszer szunnita kisebbségi tagjai, a korábbi rendszer katonai, rendőri, politikai, titkosszolgálati vezetői voltak.¹¹ A kabinet tagjai a hadi ügyekért, fegyverzetért, külföldi harcosokért, öngyilkos merénylőkért, általános biztonságért, foglyokért, koordinációért, adminisztrációért, pénzügyekért, szociális szolgáltatásokért felelősek. Szóvivőjük a szíriai Abú Mohamed áll a Nani.¹² Az Iszlám Állam igazi erejét a külföldi harcosok alkotják. A dzsihadisták közel 80 országból érkeztek. Létszámuk közel 20 000 fő. Külföldi harcosok a következő országokból érkeztek: Szaúd-Arábia 2 500, Tunézia 3 000, Marokkó 1 500, Franciaország 1 200, Németország 600, Jordánia 1 500, Oroszország 1 500 fő, Törökország 1 000 fő.¹³ A fegyveresek közül sokan rendelkeznek harci tapasztalatokkal, amelyeket az al-Kaida kötelékében vagy a szíriai, esetleg az iraki hadseregben szereztek, ahonnan dezertáltak. Az Iszlám Állam létszáma elsősorban más dzsihadista csoportok beolvasztása, illetve a törzsek tagjainak befogadása révén nőtt meg. Mit kínál az IÁ? Elsősorban az erőszak, a brutalitás kiélésének lehetőségét. Sikert, és lehetőséget kínál arra, hogy a sok vereséget, megaláztatást elszenvedett muszlim harcosok győztes szerepben jelenjenek meg, alakítsák a térség sorsát. Az újoncokat először alapos kiképzésen vesznek részt, majd ezután kerülnek be a hatékony katonai szervezetbe. Műveleteikben a mobilitás, a felőrlés és a terror elegyét alkalmazzák. Különösen hatékonynak bizonyult, amikor kisebb, mozgékony alegységeket, meglepetésszerű támadásokat intéztek egy területen. Emellett

¹⁰ Special Report: Islamic State p. 18.

¹¹ Vezetők: Abu Bakra al-Baghdadi, Ibrahim Awad Ibrahim Ali al Badri al Samarrai az IÁ vezetője; Fadil Ahmad Abdallah Hayyali aka Abu Muslim al Turkmani, Baghdadi helyettese, alezredes egykor a Szaddam korszakban; Abu Ayman al Iraqi aka Abu Mohammad al Sweidawi, a katonai tanács egyik tagja, egykori ezredes a légierő hírszerzésénél; Abu Qasim aka Abdullah Ahmad al Meshadani, a külföldi harcosok és az öngyilkos merénylők toborzója; Abu Lu'ay aka Abdul Wahid Khutnayer Ahmad, biztonsági főtiszt; Abu Shema aka Fares Raif al Naima, áruházak és ellátás felelőse; Abu Suja aka Abdul Rahman al Afari, a szponzorálások és a mártírok családjainak felelőse. Forrás: BARRETT Richard: The Islamic State p. 24.

¹² HERRMAN, Rainer: Az Iszlám Állam. A világi állam kudarca az arab világban pp. 30-32. Vö: BARRETT Richard: The Islamic State November 2014. pp. 29-32.

¹³ Forrás: <http://mno.hu/kulfold/nem-ker-az-izlambol-a-britek-tobbsege-1280069> (Letöltés ideje: 2015. 09. 26.) Vö: BARRETT Richard: im. p. 16.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

nem mondanak le a féktelen apokaliptikus terrorról sem. De facto fővárosukként a szíriai Rakkát jelölik meg.

CÉLJAIK

Politikai célok¹⁴

Az IÁ a hard power eszközeivel a következő célokat kívánja felsőstratégiai (politikai) szinten megvalósítani:

- Irak és Szíria kormányzatainak megdöntése, a politikai hatalom átvétele;
- egy IÁ megalakítása, és a külső veszélyektől való védelme;
- kiterjeszteni az IÁ területét a nagy muszlim közösség (ummah) kialakítása.

A hard power alkalmazásán azt értik, hogy támadásaikkal a hitetlenek részleges felmorzsolását valósítják meg, melyek egyre jobban elterjednek a régióban, a városokban. Ezt követően kihasználják a káoszt és a helyzetet, hogy a hitetlenek teljes összeomlása befejeződjön. A következő lépés az lenne, hogy kitöltik a hatalmi vákuumban keletkezett teret, majd a teljes állami területet teljes ellenőrzésük alá vonják.

Az IÁ nagy stratégiája¹⁵

- a már az al-Kaida által meghirdetett Kalifátus létrehozása, az államhatárok lebontása a térségben;
- IÁ-ot alapítani, stabilizálni;
- a muszlimok tömegeit ide zarándokoltatni;
- a világban további terjeszkedés.

Az IÁ katonai stratégiája¹⁶

- a szunnita területek ellenőrzés alá vonása, a térség városainak és kritikus erőforrásainak az ellenőrzése;
- védelmi zóna létrehozása a kurd területek határain a kurd katonai támadások ellen;
- a szíriai kormányerők és az iraki biztonsági erők további pusztítása, védelmi képességeik lebontása, felőrlése;
- az iraki területek elfoglalása, a síita területekről indítható támadások elleni védelem kialakítása;
- a szíriai területen az al-Nuszra szervezet semlegesítése;
- további területek hódítása.

¹⁴ LEWIS, Jessica D.: The Islamic State: a Counter-Strategy for a Counter-State p. 9.

¹⁵ LEWIS, Jessica D.: im. p. 10.

¹⁶ LEWIS, Jessica D.: im. pp. 11-12.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

Az IÁ középtávú célja, hogy Irak és Szíria területét ellenőrzése és uralma alá hajtja, majd következő célként a szomszéd országok szunnita lakosságát és területeit Szaúd-Arábiában és Jemenben is kontrollálja. Tevékenységüket kalifátusban egy kalifa vezetésével a Korán előírásai és a saria törvénykezésével szeretnék irányítani. *„A saria a muzulmánok felfogásában 'a teljes ember megvalósítása', szabályozza az emberi lét minden szféráját. Megkülönböztet olyan cselekedeteket, amelyek etikailag kifejezetten tiltottak (harám), kifejezetten megparancsoltak (vádzsib), helytelenítettek, de nem tiltottak (makrúh), ajánlottak, de nem megparancsoltak (mandúb), közömbösek (mubáh). Csupán kevés olyan dolog van, ami konkrétan tilos, vagy megparancsolt, a mindennapi élet legtöbb cselekvése a mubáh kategóriájába esik. Minden, ami kívül esik a harám (tilos) kategórián, az megengedett.”*¹⁷ Sári szó szerinti értelmezését valósítják meg, a nőket, férfiakat elkülönítik, öt alkalommal köteles mindenki imádkozni, alkohol, dohány élvezete tilos. A férfiak kötelezően szakállt kell, hogy viseljenek.

Akik nem tudnak elmenekülni, adót (védelmi pénzt) kötelesek fizetni. Nasseráni (N) betűvel jelölik, azokat a házakat ahol keresztények laknak, a síiták házeit a szélsőséges szunniták által használt pejoratív RAID (R betűvel) jelölik. Civil káderek gondoskodnak az áram termelésről, elosztásáról, a főzőgázról, szubvencionál sütődék működéséről. A kórházak állítólag ingyenesek, ingyen konyhák vannak, fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi az áruk minőségét. Az öregek számára öregotthont, vallási iskolákat és egyéb szociális létesítményeket is üzemeltetnek.¹⁸ Az igazolvánnyal, pénzzel, zászlóval, rendelkező állam pszeudó (hamis) állam. Célja kalifátus létrehozása, melyet az inkompetens iraki biztonsági erők, a szíriai polgárháború és a marginalizálódott szunniták miatt alakul ki.

AZ IÁ LÉTREJÖTTÉNEK OKAI

Vonzerejét részben az adja, hogy a harc során megtisztíthatják a közel-keleti muszlim területeket, a fiatal muszlimokat arra ösztönzi, hogy csatlakozzanak a dzsihádroz, páratlan lehetőség, hogy részt vegyenek a Közel-Kelet új politikai rendjének kialakításában, egy olyan modern állam létrehozásában, ahol nincs rasszizmus és nincs szektáriánus feszültség, ahol az iszlám hívei romlatlan államként tekintenek a kalifátusra.¹⁹ Aki akcióra éhezik, Baghdadival tart. Az Iszlám Állam varázsához tartozik, hogy ért a közigazgatáshoz. A gazdaság, a muszlim társadalom minden szintjét, öregek, fiatalok, iskolák, nők próbálja irányítás alatt tartani. Baghdadi próbálta elkerülni az al-Kaida rossz tapasztalatait. Az al-Kaida ráadásul nem csak azért veszítette el népszerűségét, mert egy, a mindennapi élettől elidegenedett szaúdi milliárdos és egy egyiptomi értelmiség irányította, hanem azért is, mert a szervezet úgy döntött a dzsihádot a Közel-Kelet határain kívülre importálja.²⁰ A szíriai konf-

¹⁷ ROSTOVÁNYI Zsolt: Mit kell tudni az iszlámról? p. 66.

¹⁸ Forrás: WINTER, Charlie: Women of the Islamic State A manifesto on women by the Al-Khanssaa Brigade pp. 29-36.

¹⁹ HERRMAN, Rainer: Az Iszlám Állam p. 39.

²⁰ NAPOLEONI, Loretta: Az iszlamista főnix p. 127.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

liktus három szintje kapcsolatban állt egymással. Az első a **politikai szintér**: azt mutatta, hogy a jellemző forradalmi helyzet állt elő, azaz az uralkodó elit nem tudott már a régi módon kormányozni. A társadalom rétegei pedig már nem akartak a régi módon élni. A helyi szintre rátelepedett a Szaúd-Arábia és Irán közti, a regionális vezető hatalmi pozícióért folyó pusztító vetélkedés, amit az amerikai és orosz globális érdekek is kereszteztek. A második a **gazdasági szintér**: a Világbank 2010-ben kiszámította, hogy az arab világban 2020-ig legalább 100 millió új munkahelynek kellene létrejönnie, csak így nyílhatnak távlatok a fiataloknak. 1980 és 2008 között Ázsia átlagosan évi 5%-os növekedést a világgazdaság 2%-os az arab államok 0,2%-os növekedést produkáltak. Ebben a helyzetben a szíriai, iraki fejlődés lehetősége nagyon korlátozott volt, a polgárháborús és az etnikai vallási ellentétek okán. **Társadalmi szintéren**: bármilyen térségbeli országot vizsgálunk, megállapítható, hogy a nemzetiségi, vallási, vagy egy vallás irányzatain belül is nagy ellentétek, a térségre kényszerített béke, a határok, de főként a széteső állami hatalom féktelen erőszakot gerjesztett. A térségre nem alkalmazható a demokrácia modellje, a nagycsalád, klán, törzsi struktúra nem mozdult előre, nincs igazi társadalmi osztály, réteg, vagy csak nagyon kis számban.

GAZDASÁGI HÁTTERE

Az IÁ évi bevétele elérheti a 2,3 milliárd USA dollárt évente. A területek megoszlása alapján a bevétel 38%-át az olaj, 17 %-át földgáz, 10%-át a foszfát, a cement, 7%-át a gabona, árpa termelése, 2%-át a támogatások teszik ki. Pénzügyi alapját a tartományokban maffiaszerű hálózati védelmi pénzek is támogatják, ez 2014-ben havi 12 millió \$-t, a régiségek, műkincsek eladása 2014-ben 18 millió \$, túszejtésekből 125 millió \$. Saját adóztatási rendszert építettek ki, az élelmiszert szállító autókra 300 \$-t, a többiekre 800 \$-t vetettek ki. Az olajból, napi 50 000 hordó Irakból, napi 20 000 hordó Szíriából 20 \$/hordónkénti olaj áron, melyet főként a török feketepiacon értékesítenek.²¹ Más ásványkincsekből is jelentős a bevételük. A csúcsidőben 80-120 000 barell/ nap volt az olaj kitermelés, ami a légicsapások után 20 000 barell/nap²² kitermelésre korlátozódott. Ez napi 2-4 millió USA dollár bevételt eredményezhet. A moszuli bank elfoglalása, 425 millió dollárt adott a szervezet kezére. A foszfát 1 millió tonna/év termelése 50 millió USA dollárt, a cement 3 millió tonna/év termeléssel 583 millió USA dollárt hoz. A terrorista és egyéb kriminális tevékenységből 70-200 millió USA dollár bevételt eredményezhetett.²³

AZ ERŐSZAK HELYE SZEREPE AZ IÁ TEVÉKENYSÉGÉBEN

²¹ HERRMAN, Rainer: az Iszlám Állam pp. 24-28.

²² 1 barell - 1 amerikai hordó = 158,987294928 liter ≈ 0,136 tonna nyersolaj

²³ BRISARD Jean-Charles–MARTINEZ, Damien: Islamic State: The Economy-Based Terrorist Funding pp. 6-9.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

Ha az Iszlám Állam vallási ideológiáját megvizsgáljuk, egyértelműen a szalafista irányzathoz tartozó fundamentalizmus jellemzi. *Fundamentalisták azok az emberek, iszlám hívők, akik a Korán előírásait megváltoztathatatlan alapnak, vagyis fundamentumnak tartják és az ősi iszlám világot kívánják megvalósítani. Nézeteiket erőszakkal és terrorista cselekedetekkel kényszerítik a többi iszlám hívőre.*²⁴ Az iszlám fundamentalizmus az „iszlám világ” talaján bontakozott ki és abból táplálkozik. Szorosan kapcsolódik a pániszlámizmushoz: az iszlám népek vallási és politikai egységbe való integrálásának gondolatához. Álljon itt néhány idézet a Koránból a harcról, háborúról és az erőszak szerepéről, melynek szó szerinti értelmezését és magvalósítását láthatjuk az IÁ tevékenységében.

A HITETLENEK ELLENI HARCRÓL

*„Harcoljatok ellenük, amíg nem lesz több megkísértés, s míg a hitvallás csupán Allahé lesz!” Ha azonban fölhogynak és megtérnek, szűnjön meg az ellenségeskedés – kivéve az istentelenek ellen.*²⁵ *„Szállj harcba a hitetlenek és a képmutatók ellen és legyél kemény velük szemben!”*²⁶

A BÉKÉRŐL

*„Ne lankadjatok és ne szólítsatok a békére, hiszen ti fogtok felülkerekedni.”*²⁷

AZ ISZLÁMON BELÜLI ELLENTÉTRŐL

*„Ha a hívők két csoportja egymással harcol, akkor szereztek békét közöttük! Ám ha az egyik (továbbra is) a másik romlására tör, akkor harcoljatok az ellen, amelyik romlásra tör, amíg csak vissza nem tér Allah parancsára. Ha azonban visszatér, akkor igazságosan szereztek békét közöttük és méltányosan járjatok el. Allah szereti azokat, akik méltányosan cselekszenek.”*²⁸

AZ ELLENSÉG TÁMADÁSA ELLENI VÉDEKEZÉSKOR

*„Harcoljatok Allah útján azok ellen, akik ellenetek harcolnak!”*²⁹

*„Öljétek meg őket, ahol csak rájuk leltek, és üzzétek ki őket azonnal, ahonnan kiűztek beneteket! ... Ne harcoljatok azonban a Szent Mecsetnél, amíg ők nem harcolnak ellenetek ott. Ám, hogyha harcolnak ellenetek, akkor öljétek meg őket. Ez lesz a hitetlenek fizetsége.”*³⁰

²⁴ ROSTOVÁNYI Zsolt.: Az iszlám a XXI. század küszöbén p. 168.

²⁵ Korán 9. szúra/193. p. 23. Lásd még 8. szúra/39. p. 127.

²⁶ Korán 9. szúra/73. p. 138.

²⁷ Korán 47. szúra/35. p. 366.

²⁸ Korán. 49. szúra /9. p. 371.

²⁹ Korán. 2. szúra/190. p.23.

³⁰ Korán.2. szúra/191. p. 23.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

A HARCBA TÖRTÉNŐ HELYTÁLLÁSRÓL

A harcban való részvételt is szigorúan szabályozta a Korán, „*Vonuljatok ki az ellenség ellen csapatostól, vagy mindannyian együtt!*”³¹; „*Ha nem vonultok harcba, fájdalmas büntetéssel fog büntetni benneteket és egy másik néppel cserél föl titeket. Miért maradtok a föld felé gömnyedve, amikor az mondatott néktek „Vonuljatok harcba Allah útján?” Vonuljatok hát harcba könnyen vagy nehezen, és szálljatok harcba Allah útján javaitokkal és személyetekkel*”³² „*Vajon megeshetne-e, hogy nem harcoltok, ha előíratott számotokra a harc?*”³³ Mindenképp a bátorságra, a megfutamodás elkerülésére ösztönözte harcosait. „*Ti hívők! Ha találkoztok a hitetlenekkel, amint ellenetek nyomulnak, ne fordítsátok a hátatokat nekik! Aki azon a napon a hátát fordítja nekik – kivéve, ha újabb harc felé fordul, vagy azért vonul vissza, hogy egy másik csapathoz csatlakozzék, – az Allah haragját vonja magára és a gyehenna lesz a lakhelye. Szörnyű sors.*”³⁴ Bizonyos fokú erkölcsi felmentést is ad híveinek, miszerint: „*És nem ti öltétek meg őket, hanem Allah ölte meg őket. És nem te dobtál, mikor dobtál, hanem Allah dobott, hogy valami tőle jövő szép próbatétellel próbálja meg a hívőket.*”³⁵ „*Harcoljatok ellenük! Allah a ti kezetek által bünteti és alázza meg őket, titeket pedig győzelemre segít ellenük...*”³⁶

A kegyetlenkedés az ellenség megcsonkítása is az előírások között szerepelt a muzulmán harcosok részére: „*...Üssétek hát kardotokkal a nyakukra és üssétek le minden ujjuk végét.*”³⁷ A fogolyjítés csak akkor megengedett, ha már a vérfürdőt megejtették. „*Egy próféta sem ejtethet foglyokat addig, amíg a hitetlenek között nem rendezett nagy vérontást szerte a földön.*”³⁸ „*Amikor összetalálkoztok a hitetlenekkel, akkor vágjátok el a nyakukat! Mikor azután nagy rontást tettetek bennük akkor szorosan kötözzétek meg őket, és utána vagy gyakoroljatok nagylelkűséget, vagy kérjétek értük váltságdíjat – amíg a háborúság végét nem ér.*”³⁹

A harcban történő állhatatosság az egyik legfőbb ismérve a muzulmán harcosoknak, a hittel rendelkezők így nagyobb túlerő ellen is eredményesen küzdhetnek. „*...ha akad közöttük húsz állhatatos, azok kétszáz fölött is győzelmet aratnak, és ha akad közöttük száz, akkor azok ezer hitetlen fölött is győzelmet aratnak...*”⁴⁰

Mit kapnak azok, akik részt vettek a harcokban?: „*Allah a javaikkal és személyükkel hadakozókat egy fokkal magasabbra emelte az otthon ülőknél...nagy fizetéssel tüntette ki az otthonmaradókkal szemben: rangfokozatokkal, amelyeket majdan a paradicsomban tőle*

³¹ Korán 4. szúra/71. p. 64.

³² Korán 9. szúra/39, 41. p. 134.

³³ Korán 2. szúra/246. p. 30.

³⁴ Korán 8. szúra/15, 16. p. 125.

³⁵ Korán 8. szúra /17. p. 125.

³⁶ Korán 9. szúra/14. p. 132.

³⁷ Korán 8. szúra/12. p. 125.

³⁸ Korán 8. szúra/67. p. 129.

³⁹ Korán 47. szúra/4. p. 364.

⁴⁰ Korán 8. szúra/65. p. 129.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

*kapnak és megbocsátással és irgalommal.*⁴¹ „*Akik hisznek és elvégezték a higrát, és harcba szálltak Allah útján javaikkal és személyükkel, azok magasabb fokon állnak Allah előtt.*”⁴²

A HADIZSÁKMÁNYRÓL

A harcban szerzett zsákmány elosztását is szabályozta, az Allahot és prófétáit illette meg, valamint az egymás közötti vetélkedést is vissza kívánta szorítani. „*A zsákmány Allahot és a prófétákat illeti meg. Féljétek hát Allahot és törekedjétek békességre egymás között.*”⁴³ A további részekben a zsákmány elosztásának pontos mértékét is meghatározza: „*...ha valami zsákmányra tesztek szert, akkor annak az ötödrésze Allahot illeti és a küldötteit, és az ő rokonait és az árvákat és nincsteleneket.*”⁴⁴

KI JUTHAT A PARADICSOMBA? A HŐSI HALÁL ÉRDEME

*„Vagy úgy vélték, hogy bemehettek a Paradicsomba anélkül, hogy Allah megtapasztalhatta volna előtte azt, hogy kik azok köztetek, akik buzgólkodtak a harcban érte, s kik azok, akik állhatatosak?”*⁴⁵

A túlvilági életet ígéri a hősi halottaknak: „*És ne mondjátok azokról, akik halálukat lelték Allah útján, hogy halottak lennének! Ellenkezőleg! Élők ők a túlvilágon.*”⁴⁶

*„Akik hitehagyottak lesznek közületek, s hitelenekeként halnak meg, azoknak a tettei hiábavalóak az evilágon és a túlvilágon. A tűz lesz az osztályrészük és benne égnek örökké.”*⁴⁷ „*Allah kerteket készített elő nekik, amelyek alatt patakok folynak, s örökkön ott fognak időzni.*”⁴⁸

A fegyveres küzdelem és a dzsihád kérdése is fontos tárgyalni való az Iszlám Állam tevékenységében. A DZSHD gyök nem egyszerűen 'szent háborút', hanem egyfajta fizikai, erkölcsi, spirituális és szellemi erőfeszítést jelöl. Az arabban számos szó van a fegyveres harc kifejezésére. Ilyenek a harb, 'háború', a szíra, 'csata', maaraka, 'ütközet' vagy a kitál, 'öldöklés', amelyeket a Korán nyugodtan használhatott volna, ha céljuk eléréséhez a muzulmánok a vérontást tartották volna az egyedüli lehetséges útnak. A szöveg ezek helyett azonban egy sokkal tágabb értelmű, többféle magyarázatra lehetőséget adó szóhoz nyúl. A dzsihád nem tartozik az iszlám öt pillére közé. A muzulmánok azonban kötelesek erőt és fáradságot nem kímélve minden téren – legyen az erkölcsi, spirituális vagy akár politikai – egy olyan igazságos társadalom életre hívásáért küzdeni, mely nem ad teret a kiszolgáltá-

⁴¹ Korán 4. szúra /95, 96. p. 66-67.

⁴² Korán 9. szúra/20. p. 132. Lásd még 49. szúra /15. p. 371; 8. szúra/72. p. 130.; 2. szúra /218. p. 26.

⁴³ Korán 8. szúra/1. p. 124.

⁴⁴ Korán 8.szúra /42. p. 127.

⁴⁵ Korán 3. szúra/142. p. 49.

⁴⁶ Korán 2. szúra /154. p. 19. Lásd még 3. szúra/157. p. 50. ; 3. szúra/169. p. 52.; 3. szúra/195. p. 54.

⁴⁷ Korán 2. szúra/217. p. 26.

⁴⁸ Korán 9. szúra/89. p. 139.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

tottak és elesettek kizsákmányolásának, visszatérve ezzel az Isten által az ember számára kijelölt útra. A hadba vonulás, a kardforgatás esetenként elkerülhetetlen ugyan, ám a dzsihád, a 'küzdelem' eszméje ennél sokkal többről szól.⁴⁹

ÖSSZEGZÉS

Az aszimmetrikus konfliktusok egyik jellemzője, hogy a hadszíntér egy hatszög alakú sakk-táblán játszódik. Az egyik szereplő az IÁ és támogatói, a kialakult koalíció és támogatói, a nemzetközi szervezetek (ENSZ, EBESZ, EU, Afrikai Unió), a nem állami szervezetek (NGO – Non Government Organisation). A tábla közepén sajnos a belső menekültek és a lakosság található. A győzelmet az tudja kivívni, aki nemcsak a katonai győzelmet, hanem az azt követő békét is meg tudja nyerni, jobb állapotokat tud biztosítani a hosszú ideje szenvedő lakosságnak és a menekülteknek.

Ebben a sok-sok szereplőt, aktív geopolitikai játékost (USA, Oroszország, Szaúd-Arábia, Törökország, Irán) és geopolitikai pillért (Szíria, Afganisztán, Irak) felvonultató történetben a sok nemzetiségi, vallási, etnikai ellentét sokkal élesebb formában befolyásolhatja a konfliktus kimenetelét.

A békéhez mindenkinek a kompromisszum-készségét, erejét és akaratát kellene felmutatnia. Ahogy Napóleon fogalmazott: „*A háborúhoz keménység, elszántság és állhatatosság szükséges.*” De úgy gondoljuk ugyanezen képességekre lesz szükség a térség problémáinak alapvető rendezéséhez is.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. ARMSTRONG, KAREN: Mohamed (az iszlám nyugati szemmel), Európa, Budapest, 1998. 429. p. ISBN: 9630764245
2. BARRETT Richard: The Islamic State <http://soufangroup.com/wp-content/uploads/2014/10/TSG-The-Islamic-State-Nov14.pdf> (Letöltés ideje: 2015. 09. 27.)
3. BHARDWAJ, Maya: Development of Conflict in Arab Spring Libya and Syria: From Revolution to Civil War <https://pages.wustl.edu/wuir/development-conflict-arab-spring-libya-and-syria-revolution-civil-war> (Letöltés ideje: 2015. 09. 27.)
4. BRISARD Jean-Charles–MARTINEZ, Damien: Islamic State: The Economy-Based Terrorist Funding <https://risk.thomsonreuters.com/sites/default/files/GRC01815.pdf> (Letöltés ideje: 2015. 09. 27.)
5. CLAUSEWITZ, Carl von: A háborúról Zrínyi Kiadó, 2014. Budapest. Zrínyi Kiadó, 2014. 706 p. ISBN: 9789633275993

⁴⁹ ARMSTRONG, Karen.: Mohamed Az iszlám nyugati szemmel p. 262-263.) Lásd még: ROSTOVÁNYI ZS.: Az iszlám a 21. század küszöbén p. 208-212. „Szent háború”, küzdelem, erőfeszítés, mai értelemben „Allah útján történő küzdelem”.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

6. DUPOY, R. ENST-DUPOY N. TREVOR: The Encyclopedia of Military History Harper and Row, Publisher, New York and Evanston 1970. 1406 p.
7. HASIM, Ahmed, S.: From Al Kaida affiliate to the rise of the Islamic Caliphate: The evolution of the Islamic State of Iraq and Syria (ISIS) RSIS Nanyang Technological University, 2015.
https://www.rsis.edu.sg/wp-content/uploads/2014/12/PR141212_The_Evolution_of_ISIS.pdf (Letöltés ideje: 2015. 09. 27.)
8. HASKOLOGLU, İsa – EKER, A. Alparslan - ADANA Şaban: A Perspective of Applications of Unmanned Systems in Asymmetric Warfare <http://www.ijet.org/papers/356-K3004.pdf> (Letöltés ideje: 2015. 09. 27.)
9. HERRMAN, Rainer: az Iszlám Állam, A világi állam kudarca az arab világban Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015. ISBN 978 963 05 9610 7 62 p.
10. Islamic State Weapons In Iraq And Syria http://conflictarm.com/wp-content/uploads/2014/09/Dispatch_IS_Iraq_Syria_Weapons.pdf (Letöltés ideje: 2015. 09. 27.)
11. Korán (fordította: SIMON RÓBERT), Helikon Kiadó, Budapest, 1987. 493. p. ISBN: 9632078225
12. NAPOLEONI, Loretta: Az iszlamista Főnix, Budapest: Hvg könyvek. 2015. ISBN 978-963.304-264-9. 216.p.
Military Balance 2015 (szerk. NEAMAN, RACHEL) The Institute for Strategic Studies London, 1996. 420 p.
ISBN: 0-19-8292-17-1, ISSN: 0459-7222
13. RESPERGER István: In: Resperger István, Kis Álmos Péter, Somkúti Bálint: Aszimmetrikus hadviselés a modern korban. Kis háborúk nagy hatással. Zrínyi Kiadó, 2013. Budapest. 421 p. ISBN: ISBN: 9789633275924
14. ROSTOVÁNYI ZSOLT: Mit kell tudni az iszlámról, Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1983. 239 p. ISBN: 9630923025
15. ROSTOVÁNYI ZSOLT: Az iszlám a XXI. század küszöbén, Aula, Budapest, 1998. 498. p. ISBN: 9639078581
16. SIMON RÓBERT: A korán világa, Helikon Kiadó, Budapest, é.n. 553 p. ISBN: 9632078306
TERRILL, W. Andrew: Special Report: The Islamic State In: <http://www.clarionproject.org/> (Letöltés ideje: 2015. 09. 20.)
WINTER, Charlie: Women of the Islamic State A manifesto on women by the Al-Khanssaa Brigade <https://www.quilliamfoundation.org/wp/wp-content/uploads/publications/free/women-of-the-islamic-state3.pdf> (Letöltés ideje: 2015. 09. 27.)
WINTER, Charlie: The Virtual 'Caliphate': Understanding Islamic State's Propaganda Strategy <http://www.quilliamfoundation.org/wp/wp-content/uploads/publications/free/the-virtual-caliphate-understanding-islamic-states-propaganda-strategy.pdf> (Letöltés ideje: 2015. 09. 27.)

INTERNETES FORRÁSOK

1. <http://www.state.gov/documents/organization/65462.pdf>, (Letöltés ideje: 2015. 09. 26.)
2. <http://www.washingtonmonthly.com/features/2007/0710.tilghman.html>, (Letöltés ideje: 2015. 09. 26.)
<http://www.state.gov/j/ct/r/s/crt/2011/195553.htm#iq>, (Letöltés ideje: 2015. 09. 26.)
3. <http://www.economist.com/news/middle-east-and-africa/21604230-extreme-islamist-group-seeks-create-cal>, (Letöltés ideje: 2015. 09. 26.) (Letöltés ideje: 2015. 09. 26.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 4. szám

4. <http://www.nytimes.com/2014/09/16/world/europe/turkey-is-a-steady-source-of-isis-recruits.html>
(Letöltés ideje: 2015. 09. 26.)
5. <http://mno.hu/kulfold/nem-ker-az-islambol-a-britek-tobbsege-1280069> (Letöltés ideje: 2015. 09. 26.)